

Kreowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych.

Czas trwania zajęć: 3 spotkania x 90 minut

Cel ogólny – zrozumienie znaczenia współistnienia w przestrzeni publicznej tradycji, historii i nowoczesności;

Cele operacyjne – uczestnik zajęć:

- szuka porozumienia i kompromisu w zakresie użytkowania wspólnej przestrzeni, zrównoważenia interesów indywidualnych oraz dobra wspólnego,
- rozumie charakter przestrzeni publicznej i jej znaczenie dla dziedzictwa narodowego,
- dostrzega różne potrzeby i wartości użytkowników przestrzeni publicznej,
- dyskutuje, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi,
- bada problemy związane z planowaniem, projektowaniem środowiska swojego zamieszkania i porusza się,
- rozwija analityczne, twórcze i krytyczne myślenie,
- formułuje wnioski,
- rozwija umiejętność pracy w zespole.

Metody i formy pracy: praca w grupach, analiza SWOT, metoda projektu, planowanie z przyszłości, dyskusja.

Pomoce dydaktyczne: flipcharty, kartki samoprzylepne, mazaki (pisaki).

Przebieg zajęć

Część I (90 min)

Jak chronić i właściwie użytkować przestrzeń publiczną?

1. Prowadzący zajęcia dzieli uczestników na zespoły, np. 4 grupy x 5 osób.

2. Polecenie dla grup:

Dyskutując w grupach, rozważcie, jakie elementy składają się na pojęcie *przestrzeń publiczna*. Następnie rozważcie, jak jest wykorzystywana przestrzeń publiczna w mieście. Wskażcie „plusy” i „minusy” obecnego stanu, zapisując uwagi na kartkach (np. każda grupa po 3-4 plusy i 3-4 minusy). Czas pracy: 10 minut. (Prowadzący zajęcia prosi przedstawicieli grup o przyklepnięcie kartek na tablicy czy arkuszu w dwóch uporządkowanych kolumnach/polach: uwagi pozytywne i negatywne).

Omówienie efektów pracy grup i sformułowanie wniosków na temat obecnego stanu użytkowania przestrzeni publicznej miasta. Czas: 10 minut.

3. Uczestnicy nadal pracują w zespołach.

Polecenie:

Pracując w grupach, zanalizujcie mocne i słabe strony użytkowania przestrzeni publicznej w poszczególnych punktach miasta – wg następującego przydziału:

-grupa I - użytkowanie miejsc związanych z wydarzeniami historycznymi

-grupa II - użytkowanie terenów zielonych

-grupa III – użytkowanie głównej ulicy miasta

-grupa IV – obecność w przestrzeni publicznej urządzeń reklamowych i informacyjnych.

Analizy dokonajcie, pracując metodą SWOT (karty pracy w załączeniu, prowadzący objaśnia metodę grupy wykorzystują flipcharty i na nich dokonują analizy). Czas pracy: 25 minut.

4. Prezentacja efektów pracy grup (podczas prezentacji może wywiązać się także krótka dyskusja, uczestnicy pozostałych grup mogą zadawać pytania). Czas: 20 minut.

5. Polecenie: Biorąc pod uwagę „słabe strony” wynikające z przeprowadzonej analizy SWOT, przedyskutujcie w grupach, w jaki sposób można zaangażować lokalną społeczność do aktywnego udziału w przeobrażaniu przestrzeni publicznej, by była właściwie użytkowana i chroniona.

Na podstawie wniosków z dyskusji opracujcie ULOTKĘ służącą temu celowi, skierowaną do:

-grupa I - środowiska studenckiego

-grupa II - pracowników instytucji kultury w mieście

-grupa III – mieszkańców miasta

-grupa IV – władz miasta i urzędników

(Grupy wykorzystują flipcharty) Czas pracy grup: 15 minut.

6. Prezentacja efektów pracy grup i omówienie. Czas: 10 minut.

Technika analityczna SWOT – opis techniki do punktu 3. w części I

(opis na podstawie: WIKIPEDIA, wolna encyklopedia)

Polega na posegregowaniu posiadanych informacji o danej sprawie na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

S (*Strengths*) – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu;

W (*Weaknesses*) – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu;

O (*Opportunities*) – szanse: wszystko to, co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany;

T (*Threats*) – zagrożenia: wszystko to, co stwarza dla analizowanego obiektu zmiany niekorzystne.

Mocne i słabe strony to cechy stanu obecnego, a szanse i zagrożenia to spodziewane zjawiska przyszłe.

Popularny schemat analizy najczęściej stosowany jest w bardzo uproszczonej formie, tzn. przybiera postać czterech list czynników (zwykle przedstawianych w formie tabelarycznej).

Pełnia użyteczności techniki SWOT ujawnia się jednak dopiero, gdy poddać cztery pozornie niezależne grupy czynników analizie wzajemnych powiązań.

W praktyce ćwiczenie to sprowadza się do odpowiedzi na serię pytań:

-Czy dana mocna strona pozwoli nam wykorzystać daną szansę?

-Czy dana mocna strona pozwoli nam zniwelować dane zagrożenie?

-Czy dana słaba strona ogranicza możliwość wykorzystania danej szansy?

-Czy dana słaba strona potęguje ryzyko związane z danym zagrożeniem?

Według niektórych autorów opisujących metodę - mocne i słabe strony to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a szanse i zagrożenia to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego.

Przykładowy diagram analizy SWOT (w: Wikipedia)

Część II (90 minut)

Tradycja i współczesność w przestrzeni publicznej – projekt.

1. Podczas II spotkania studenci będą pracować metodą projektu.

Prowadzący zajęcia na początku inicjuje dyskusję, wyjaśniając uczestnikom zasady pracy metodą projektu (karty pracy w załączeniu). Następnie organizuje zespoły (4 x 5 osób).

2. Osoba prowadząca zajęcia nawiązuje do treści zadania domowego – krótka dyskusja na temat lokalnej tradycji miasta (uczestnicy dzielą się zdobytymi informacjami). Wprowadzenie - 10 minut

3. Polecenie dla grup:

Opracujcie w grupach projekt: *Tradycja i współczesność w przestrzeni publicznej*.

Planując przedsięwzięcie, korzystajcie z kart pracy i flipchartów.

Nadajcie projektom tytuły (należy zachować związek z tematem).

Uwzględnijcie cele projektu:

- zaprezentowanie w wybranym miejscu przestrzeni publicznej wydarzenia związanego z tradycją lokalną,
- rewitalizacja miejsc historycznych ważnych dla tradycji lokalnej,
- zachowanie równowagi między tradycją a współczesnością,
- ochrona tradycji miejsca, lokalnej kultury i istniejących wartościowych obiektów.

Omówienie polecenia – 5 minut

Czas pracy – opracowanie projektu: 40 minut

4. Prezentacja opracowanych przez zespoły projektów i omówienie (komentarze, krótka dyskusja, pytania do realizatorów zadania). Czas prezentacji: 30 minut

5. Podsumowanie zajęć, np.: ocena aktywności i kreatywności uczestników, ewaluacja metody projektu (opinie uczestników). Zapowiedź tematyki następnego spotkania.

6. Korzystając z różnych źródeł informacji, znajdź przykłady dobrego i niewłaściwego wykorzystania w przestrzeni publicznej miejsc służących rozwijaniu różnych aktywności mieszkańców.

Metoda projektu - karty pracy w załączeniu.

(Opis metody na podstawie: Kubiczek B., Metody aktywizujące. Jak nauczyć uczniów uczenia się?, Opole 2007, s.88 - 91)

Część III (90 minut)

Jak użytkować przestrzeń publiczną dla różnego typu aktywności społeczności lokalnej?

1. Czynności organizacyjne.

Prowadzący podaje temat zajęć, następnie dzieli uczestników na grupy (4 x 5 osób).

Czynności organizacyjne, przydział zadań i omówienie metody – 10 minut.

2. Polecenie:

Pracując w grupach metodą planowanie z przyszłości (opis - karty pracy w załączeniu), zaplanujcie w przestrzeni publicznej atrakcyjne miejsca dla różnego typu aktywności użytkowników przestrzeni publicznej (np. sport, kultura, edukacja, aktywność społeczna, wspieranie słabszych grup społecznych i osób niepełnosprawnych, aktywność gospodarcza, ekonomiczna...).

Uczestnicy planują użytkowanie miejsc:

- grupa I - koryto rzeki
- grupa II - plac lub skwer
- grupa III – opuszczony budynek
- grupa IV – park

(mogą być także inne miejsca wg pomysłów uczestników warsztatów, np. podwórko kamienicy...)

Uwaga! W planowaniu uwzględnijcie koniecznie:

- zrównoważony rozwój, czyli godzenie wymagań społecznych, gospodarczych, przestrzennych, ekologicznych,
- interesy inwestorów i użytkowników,
- ochronę istniejących wartościowych obiektów i układów urbanistycznych,
- rozwijanie kontaktów między mieszkańcami,
- bezpieczeństwo użytkowników.

(Praca w grupach metodą *planowanie z przyszłości* – wykorzystanie flipchartów i kart pracy). Czas pracy grup: 25 minut.

3. Prezentacja efektów pracy grup (omówienie, ewentualna krótka dyskusja): 15 - 20 minut.

4. Polecenie:

A) Sformułujcie w 5 – 7 punktach zadania, które jako studenci moglibyście zrealizować, podejmując działania mające na celu podnoszenie jakości przestrzeni publicznej, by następował wzrost konkurencyjności miasta. Uwzględnijcie współpracę z urzędnikami i inwestorami.

Każda grupa przygotowuje swój program, po czym następuje połączenie wg porządku:

grupa I i grupa II

grupa III i grupa IV

B) Proszę przedyskutować (w połączonych grupach) zaproponowane punkty programu i w każdym zespole wybrać 5 najistotniejszych (poszczególne zadania należy zapisać na małych kartkach samoprzylepnych).

Po zakończeniu pracy przedstawiciele zespołów odczytują zadania.

Czas pracy: zadanie A- 10 minut i zadanie B – 10 minut.

5. Podsumowanie cyklu zajęć i ewaluacja (karty ewaluacji w załączeniu).

Planowanie z przyszłości – opis metody pracy do punktu 2. w cz. III

W pracy tą metodą punktem wyjścia (startu) jest wizja przyszłości.

Należy uwzględnić następujące etapy postępowania:

- etap pierwszy – stworzenie tak realistycznej wizji tego, co chcemy osiągnąć, aby odnieść wrażenie, że cele, do których zmierzamy, już zostały zrealizowane;

-etap drugi – określenie działań, jakie zamierzamy wykonać, aby osiągnąć zaplanowane rezultaty oraz wyznaczenie terminów wykonania działań (zadań);

-etap trzeci – sprecyzowanie czynności szczegółowych, które ułatwią wykonanie zaplanowanych działań (zadań);

-etap czwarty – ustalenie zasobów potrzebnych do wykonania wszystkich czynności i osiągnięcia zamierzonych celów.

Planowanie z przyszłości może służyć do tworzenia planów działania, rozwoju, długoterminowych przedsięwzięć. Planowanie z przyszłości opracowujemy graficznie.

(Opis metody na podstawie: Kubiczek B., Metody aktywizujące. Jak nauczyć uczniów uczenia się?, Opole 2007, s.94)

Biurow projektu

pl. Kolegiacki 17 | pok. 416
61-841 Poznań

tel. 61 878 57 35 | 61 878 56 80

e-mail wspolna-nie-niczyja@fr.org.pl